

جنگ احتمالی سیونیک و رسالت تاریخی ایران

احمد کاظمی

پژوهشگر ارشد اورآسیا

طی روزهای اخیر با گسیل گسترده نیروهای ارتش جمهوری آذربایجان به سمت سیونیک، قراباغ و بخشی از مناطق مرزی ارمنستان، آذربایجان سوم بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان به صدر آمده است. این تحولات جمهوری آذربایجان پس از مذاکرات آشکار و پنهان فشرده یک ماه اخیر میان جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی انجام می‌شود. انتقال تسلیحات جدید از سوی رژیم صهیونیستی به باکو به پیشنهاد این رژیم و در قبال موافقت علی‌الف برای استقرار تسلیحات مضاف بر تسلیحات مورد نیاز برای جنگ با ارمنستان انجام شده است. سرعت زیاد تحولات در قفقاز، تحولات باز یگران متعدد از جمله آمریکا، فرانسه، رفتارهای اشتباه روسیه در قفقاز و خیزش مجدد ماده گرگ پرستان تجزیه طلب، وضعیت پیچیده‌ای در ترسیم وضعیت کنونی ایجاد کرده است. برای تبیین شرایط موجود در قفقاز و رویکرد ایران در این خصوص ذکر چند نکته ضروری است. نخست اینکه مهم‌ترین مانع در مسیر استقرار دالان تورانی ناتو، مواضع ایران است. بر آورد باکو و رژیم تل‌آویو و لندن این است که تا زمانی که ایران دچار اشتباه تصمیم‌گیری یا آشوب و اغتشاش داخلی نشود اجرای دالان تورانی با استفاده از زور ممکن نیست. از این رو جای تعجب نیست که باکو طی ماه‌های اخیر و همچنین سال گذشته بیش‌ترین تحرک را در کنار رژیم صهیونیستی و انگلستان برای اغتشاشات در ایران و از سرگیری آن داشته است. در جدیدترین نوع از این دست تحولات، مرکز سایبری رژیم صهیونیستی در باکو با همکاری خاندان علی‌اف، روی ایجاد اعتراضات در مناطق شمال غرب ایران به بهانه خشک شدن دریاچه ارومیه متمرکز شدند. اما گاهی غیور مردمان شمال غرب ایران که شاهد تروریسم آبی ترکیه (سدسازی‌های روی آرس) و جمهوری آذربایجان (از طریق تخریب رودخانه‌های فرعی متصل به آرس) هستند، مانع شکل‌گیری این اعتراضات شد. البته رژیم تل‌آویو و باکو در این خصوص نیز دچار اشتباه راهبردی هستند، چنانچه رژیمش فاتحان خیبر در مهر ۱۴۰۰ همزمان با نامی‌آنها انجام شد و نشان داد که ایران در جلوگیری از فتنه ژئوپلیتیکی در منطقه عزم جدی دارد. در حال حاضر آنها از هر بهانه‌ای سعی می‌کنند برای به اشتباه انداختن تصمیم‌گیران ایرانی استفاده کنند. جدیدترین این مورد علم کردن تمرین نظامی آمریکا و ارمنستان است. واقعیت این است که روسیه با اشتباهات بی‌در پی در قفقاز و در سیاستش با ترکیه، زمینه سرخوردگی ارمنه را فراهم ساخته است. اساس رفتار ایران در تحولات جاری قفقاز از جمله آزمایش‌های بر گزار شده و احداث کنسولگری در قاپان مرکز سیونیک را منافع ملی و مصالح اسلامی کشور تشکیل می‌دهد. عزم ایران برای مقابله با تحولات باکو، تل‌آویو و آنکارا برای اشغال سیونیک به معنای حمایت از ارمنستان نیست بلکه در راستای خط قرمز مشخص شده توسط مقام‌عظم‌رهبری مبنی بر جلوگیری از تغییرات مرزی و ژئوپلیتیکی و بسته شدن شاهراه‌های تاریخی است. از این منظر، مبنای حقوقی واکنش مقتدرانه نظامی ایران به ماجراجویی‌های احتمالی باکو در سیونیک باשמال سیونیک عبارتند از: اعمال صلاحیت‌های صیانت از منسور سازمان ملل در خصوص احترام به مرزهای بین‌المللی، پاسخ به تهدید جدی و قریب‌الوقوع نیروهای تکفیری، صهیونی و تجزیه‌طلب که توسط باکو اسکان یافته‌اند. نکته مهمتر از منظر حقوقی اینکه تهاجم جمهوری آذربایجان به جنوب ارمنستان «شناسایی» جمهوری آذربایجان را لغو می‌کند، چون شناسایی فعلی بر مبنای مرزهای بین‌المللی بوده نه مرزهای تحت تجاوز. باکو نه به اساس منافع مردمی، بلکه تحت تأثیر تحریک رژیم صهیونیستی و انگلستان برای ایجاد کردید جعلی زنگزور تلاش می‌کند در حالی که با وجود مسیر ایران و «راه آرس»، نیازی به چنین کردیدی وجود ندارد. دولت‌مردان باکو امیدوارند با ایجاد رعب و راه اندازی جنگ روانی علیه ایران، آنها را مجاب به چشم پوشی از تمامیت ارضی خود کند. البته احتمال دارد که در صورت به نتیجه نرسیدن این هدف، راهکار نظامی پیگیری شود. در این صورت با هدف غافلگیری منفعل کردن ایران احتمال دارد که اشغال جنوب ارمنستان از ناحیه جرموک و شمال سیونیک صورت‌گیری‌ده از نوار مرزی ایران و ارمنستان. حال آنکه تبعات ژئوپلیتیکی هر دو سناریو برای ایران یکی است و تهران فارغ از محل تجاوز احتمالی نظامی، اقدامات لازم برای جلوگیری از تغییرات مرزی با تمرکز بر اقدامات چندوجهی را اجرا خواهد کرد. ایران به خوبی می‌داند که فتنه ژئوپلیتیکی دالان تورانی ناتو و اشغال سیونیک علاوه بر اینکه با هدف ضربه زدن به ایران، روسیه و چین در زمینه‌های چهار گانه «معادلات انرژی، معادلات ترانزیتی، توسعه ناتو به هارتلند قفقاز و آسیای مرکزی» صورت می‌گیرد بنابراین در صورت شروع احتمالی جنگ سیونیک، محوریت اقدامات ایران این باشد که علاوه بر جلوگیری از تغییرات مرزی، شرایط جدیدی را برای جبران خسارت‌های چندساله اخیر در قفقاز و تغییر بنیادین معادلات در این منطقه ایجاد کند.

خبر

منصور حقیقت پور:

راه‌حل عبور از تنگنای اقتصادی، قهر از صندوق رأی نیست

انتخابات مجلس دوازدهم اسفند ماه امسال بر گزار می‌شود. از هم اکنون بسیاری دلسوزان نظام و انقلاب به دولت سیزدهم این نکته مهم و اساسی را یادآور می‌شوند که مشکلات اقتصادی نسبت عکس با زمینه‌های شکل‌گیری مشارکت حداکثری مردم پای صندوق‌های رأی دارد یعنی هر چقدر مشکلات کمتر شوند میزان مشارکت مردم بالاتر خواهد رفت. یک فعال سیاسی اصولگرا درباره ارتباط بین میزان مشارکت مردم در انتخابات مجلس با مشکلات اقتصادی گفت: متأسفانه اگر مشکلات اقتصادی بیشتر شود تأثیر منفی بر میزان مشارکت مردم در انتخابات خواهد گذاشت که طیف اراذل‌گرا در مردم را به نفع خودش مصادره می‌کند. منصور حقیقت پور افزود: مردم باید بدانند راه حل مشکلات و عبور از تنگنای اقتصادی، قهر از صندوق رأی و انتخابات نیست. مردم باید با صندوق‌های رأی آشتی‌یابند و برای ندانن به جریان خالص‌گرا، حرف خود را در انتخابات بزنند. در واقع با انتخاب جریان رقیب و جریان مقابل با جریان خالص‌گرا، راه‌راه هموار کنند تا تغییرات از طریق صندوق رأی اعمال شود.

آینده محیط زیست ایران درون‌فک خواهد بود

سیاست‌های در پیش گرفته شده در کشور به گونه‌ای بوده که فشار بیش از حدی بر منابع طبیعی وارد شده است. بحران‌های محیط زیست نتیجه دست‌اندازی افسار گسیخته دهه‌های گذشته است و دولت‌ها به شکل بی‌رحمانه از منابع طبیعی بهره‌برداری کرده‌اند برای همین برخی معتقدند مدیران سازمان محیط زیست جاده صاف کن سیاست‌های دولت‌ها بودند

آرمان ملی - احسان انصاری: دکتر حسین آخانی استاد سابق دانشگاه تهران، کارشناس و فعال محیط زیست و موسس بخش گیاهشناسی موزه تاریخ طبیعی ایران است که دکتری خود را در رشته گیاه‌شناسی از دانشگاه مونیخ آلمان اخذ کرده و صاحب تألیفات متعددی در زمینه محیط زیست است. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی مهم‌ترین دلایل تشدید بحران محیط زیست ایران با دکتر آخانی گفت‌وگو کرده است. او معتقد است: «همه دولت‌هایی که پس از جنگ روی کار آمدند فارغ از اینکه به کدام جریان سیاسی تعلق داشته باشند با تحریم مواجه بودند و به همین دلیل برای ادامه بقای خود تا آنجا که امکان داشت از منابع طبیعی کشور بهره‌برداری کردند. این در حالی بود که پس از دهه ۶۰ جمعیت کشور افزایش پیدا کرد و به همین دلیل مسأله غذا مورد توجه دولت‌ها قرار داشت. یکی از بخش‌هایی که در نتیجه تحریم‌ها آسیب جدی دید معادن بودند. در شرایطی که کشور تحریم بود منابع را به هر شکل که امکان داشت توسعه دادند و به این ترتیب بسیاری از زیستگاه‌های طبیعی کشور نابود شد. زیرا دولت‌ها به صورت منابع طبیعی را مورد استفاده قرار دادند تا بتوانند به حیات خود ادامه بدهند.» ما حاصل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

چرا بحران‌های محیط زیستی در ایران روز به روز بیشتر می‌شود؟ مهم‌ترین علت آسیب به محیط زیست در دهه‌های گذشته چه بوده است؟

وضعیت نابسامان محیط زیست امروز ایران یک شبه ایجاد نشده، بلکه سیاست‌ها و برنامه‌های اشتباه در دهه‌های گذشته باعث شده امروز ما با چالش‌های جدی محیط زیستی مواجه باشیم. پس از انقلاب سال ۵۷ ما یک تفکر در کشور مواجه شدیم که گمان می‌کرد باید تمام منابع مورد نیاز را در درون کشور تأمین کند به همین دلیل نیز فشار روی منابع طبیعی را افزایش داد. این در شرایطی بود که برخی تفکرات افراطی به این موضوع باور نداشتند که منابع طبیعی پایان‌پذیر است و حتماً پس از مدتی از بین می‌رود. به همین دلیل برای اجرای سیاست‌های خود تا آنجا که امکان داشت فشار روی محیط زیست را افزایش دادند و از منابع طبیعی استفاده کردند. این اتفاق از زمانی شدت پیدا کرد که جهاد سازندگی متشکل از افرادی تشکیل شد که به محیط زیست علاقه نداشتند، اما از دانش و شوکال‌گری بر خور دار بودند. این افراد تلاش کردند کشاورزی را در کشور توسعه بدهند. این توسعه بی‌رویه در کنار بی‌توجهی به حفاظت از محیط زیست باعث شد که منابع طبیعی و به خصوص آب را مورد استفاده قرار بدهند. این در حالی است که پس از انقلاب کشور با مخاطرات جدی مانند جنگ تحمیلی نیز مواجه بود. علاوه بر آن، تحریم‌هایی علیه ایران وجود داشت که تا امروز نیز ادامه یافته و روی وضعیت محیط زیست کشور تأثیر گذاشته است.

تحریم‌ها چه تأثیری روی محیط زیست کشور داشته است؟

همه دولت‌هایی که پس از جنگ روی کار آمدند فارغ از اینکه به کدام جریان سیاسی تعلق داشته باشند با تحریم مواجه بودند و به همین دلیل برای ادامه بقای خود تا آنجا که امکان داشت از منابع طبیعی کشور بهره‌برداری کردند. این در حالی بود که پس از دهه جمعیت کشور افزایش پیدا کرد و به همین دلیل مسأله غذا مورد توجه دولت‌ها قرار گرفته بود. یکی از بخش‌هایی که در نتیجه تحریم‌ها آسیب جدی دید معادن بودند. در شرایطی که کشور تحریم بود منابع را به هر شکل که امکان داشت توسعه دادند و به این ترتیب بسیاری از زیستگاه‌های طبیعی کشور آسیب دید زیرا دولت‌ها به صورتی منابع طبیعی را مورد استفاده قرار دادند تا بتوانند به حیات خود ادامه بدهند.

در عین حال بخش منابع آبی کشور نیز آسیب دید. در طول دهه‌های گذشته بر اساس سیاست‌های اشتباه در زمینه سدسازی‌های بی‌رویه که در شرایط کنونی نیز ادامه دارد بسیاری از منابع آبی کشور از بین رفت. از سوی دیگر به دلیل استفاده‌های غیرعلمی از سفره‌های آبی زیرزمینی

دکتر حسین آخانی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

در دهه‌های گذشته بیشترین آسیب به منابع آبی کشور وارد شده است. تفکری در کشور وجود داشت که معتقد بود منابع طبیعی پایان پذیر نیست از سوی دیگر تحریم‌ها روی وضعیت محیط زیست کشور تأثیر گذاشته است

عادی برای مردم این مناطق تبدیل شده است. این موضوع نیز مزید بر علت شده تا بحران‌های محیط زیستی ایران را تشدید کند.

شما در صحبت‌های خود بحران کمبود منابع آبی را مهم‌ترین بحران محیط زیستی ایران معرفی کردید. بحران آبی در ایران چه دلایلی دارد و چه چالش‌هایی پیش روی کشور در این زمینه وجود دارد؟

ایجاد شرایط بحرانی آب در ایران چند دلیل عمده دارد. مدیریت ناصحیح منابع آب در ایران یکی از عوامل عمده بی‌آبی است. یکی دیگر از عوامل پیدایش بحران آب در ایران تغییرات ساختار اجتماعی - اقتصادی کشور طی چند دهه اخیر بوده است که باعث افزایش مصرف آب در کشور شده است. همچنین این تفکر که ایران باید در تولید محصولات کشاورزی خود کفا شود، از جمله عوامل مصرف زیاد آب و ایجاد شرایط بحرانی آب در کشور بوده است. افزایش جمعیت در ایران البته به بحران آب در کشور دامن زده است، چراکه بر نیاز کشور به آب افزوده است. علاوه بر این، وقوع خشکسالی‌های سبباً طولانی مدت در کشور و همچنین افزایش گرمای کره زمین که نه تنها ایران بلکه بسیاری از کشورهای جهان را تحت تأثیر خود قرار داده است.

ایران کشوری است که بخش قابل توجهی از مناطق آن قبلاً در تنش آبی قرار داشت و امروز طبیعی است که در شرایط فعلی دامنه این تنش گسترش پیدا کند. اکنون بسیاری از مطالعات مستقل نشان داده است که خشکسالی نمی‌توانسته تا این اندازه برای ایران مشکل ایجاد کند. قطعاً درصدی از این خشکسالی به تغییر اقلیم مربوط است، اما بخش عمده مشکل یعنی عامل بیش از ۸۰ - ۷۰ درصد بحران آب امروز ایران مربوط به نحوه بهره‌برداری از منابع آبی و به ویژه دخالت در روند طبیعی هیدرولوژیکی کشور بوده است. دست‌نهایی‌های بی‌رویه و همچنین پروژه‌های انتقال آب باعث تغییر روند طبیعی هیدرولوژیکی کشور شده است. کشور ایران در تولید گاز‌های گلخانه‌ای جزو ۱۰ کشور اول جهان است. در مورد تخریب محیط زیست، فرسایش خاک و همچنین به اصطلاح مصرف ناپایدار و بی‌رویه منابع طبیعی نیز بسیاری از آمارها نشان می‌دهد که ایران جزو کشورهای صدر جدول است.

بحث تغییر اقلیم البته یک بحث جهانی است و طبیعی است که همه کشورهای جهان به شکلی در این ماجرا نقش داشته‌اند. کشورهای بزرگ‌تر و صنعتی‌تر بیشتر در این ماجرا نقش داشته‌اند و نقش کشورهای در حال توسعه هم بسیار چشمگیر بوده است. ایران هم جزو کشورهای در حال توسعه است. البته طبیعی است که مسئولان مرتبط با مدیریت منابع آب کشور از طریق اختلال در توازن هیدرولوژیکی کشور و از طریق از بین بردن مراتع و جنگل‌ها نقش زیادی در تشدید بحران تغییر اقلیم ایران داشته‌اند. امروز مسئولان امور آب کشورمان زیر سایه سکوت متولیان محیط زیست، در حقیقت روند ناپایداری در کشور ایجاد کرده‌اند و ایران را در مقابل شرایط بحرانی آب نسبت به هر کشوری آسیب‌پذیرتر کرده‌اند. امروز دمای کشورهای خاورمیانه تقریباً ۲ برابر متوسط جهانی افزایش یافته است. این افزایش درجه حرارت در اثر تغییر اقلیم در این کشورها بوده است. بنابراین حساسیت مقامات جمهوری اسلامی ایران باید نسبت به محیط زیست کشور بیشتر از کشورهایی باشد که در عرض‌های جغرافیایی بالاتر قرار دارند، چراکه کشور ایران آسیب‌پذیرتر است.

ایران کشوری است که بخش قابل توجهی از مناطق آن قبلاً در تنش آبی قرار داشت و امروز طبیعی است که در شرایط فعلی دامنه این تنش گسترش پیدا کند. اکنون بسیاری از مطالعات مستقل نشان داده است که خشکسالی نمی‌توانسته تا این اندازه برای ایران مشکل ایجاد کند. قطعاً در صدی از این خشکسالی به تغییر اقلیم مربوط است، اما بخش عمده مشکل یعنی عامل بیش از ۸۰ - ۷۰ درصد بحران آب امروز ایران مربوط به نحوه بهره‌برداری از منابع آبی و به ویژه دخالت در روند طبیعی هیدرولوژیکی کشور بوده است

نگره

انتخابات ۲۰۲۴ آمریکا؛

نیاز دولت بایدن به کارت

ایران و منطقه

بیش از یک سال مانده به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ آمریکا، دولت دموکرات جو بایدن که محبوبیتش بر اساس نظرسنجی‌ها همچنان در حال کاهش است، در جست‌وجوی راه‌هایی برای خروج از بن‌بست‌های خودساخته در عرصه سیاست خارجی واشنگتن است تا شانس پیروزی حزب خود را افزایش دهد. دولت دموکرات کنونی آمریکا برای خروج از بن‌بست‌ها در عرصه سیاست خارجی، رویکرد «دیپلماسی، فشار و بازدارندگی» را در دستور کار قرار داده تا تنش‌های موجود و احتمالی را در منطقه و در قبال جمهوری اسلامی ایران تا زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری این کشور در نوامبر ۲۰۲۴ به زعم خودش «کنترل» کند. آنتونی بلینکن وزیر امور خارجه آمریکا ۲۴ مرداد ماه امسال، رویکرد کلی واشنگتن را در قبال ایران «دیپلماسی، فشار و بازدارندگی» اعلام کرد اما منابع دیپلماتیک غربی ادعا می‌کنند که کاخ سفید در تلاش است «تاکتیک کنترل تنش‌ها» را تا پیش از انتخابات ۲۰۲۴ به دلیل منافع و نیاز خود هم در قبال ایران و هم منطقه اجرا کند. به گفته آنها، کاخ سفید در این راستا برای تأمین منافع و نیازهای حزب دموکرات می‌کوشد اقدامات و توافقات محدودی داشته باشد تا جایگاه دموکرات‌ها را در رقابت‌های انتخاباتی پیش‌رو و در مقابل جمهوری خواهان تحکیم بخشد.

توافق‌های محدود و اثرگذار بر انتخابات آمریکا

یک دیپلمات غربی که خواست نامش بیان نشود، درباره این رویکرد دولت آمریکا تا پیش از انتخابات ۲۰۲۴ گفته: به نظر می‌رسد دولت بایدن در فرصت یکساله پیش‌رو، به دنبال ایجاد بحران جدیدی نیست بلکه در پی «کنترل» تنش‌های فعلی با بهره‌مندی از همه ظرفیت‌ها و ابزارهای سیاسی موجود است تا هم به منافع منظر دست‌بده‌ها و هم بخشی از شعارهای انتخاباتی دوره نخست ریاست جمهوری خود را تحقق بخشد. این دیپلمات غربی در عین حال تصریح کرد: البته دولت آمریکا در این فرصت یکساله به دنبال حل «واقعی» مسائل و حتی «توافق‌های بزرگ» نیست زیرا عملاً امکان آن وجود ندارد بلکه صرفاً در پی «اقدامات مقلعی و تاکتیکی» در قالب توافق‌های «محدود» است. این مقام غربی معتقد است که توافق‌های رسمی اعلام شده همچون تبادل زندانیان با تهران و آزادسازی بول‌های بلو که شده ایران، گرچه دارای منافعی برای جمهوری اسلامی ایران بوده اما هم‌زمان منجر به افزایش اعتبار دولت بایدن را در درون ایالات متحده در آستانه انتخابات شده است. کاخ سفید برای دستیابی به توافق با تهران، کنگره را دوره زده تا راه‌گونه دخالت جمهوری خواهان را ببیند و از این رو برخی قانونگذاران آمریکایی در پی برگزاری جلسات استماعی در کنگره هستند تا دالای «شکست» سیاست‌های دولت بایدن و «تساهل و تسامح» و اوراد قیال تهران بررسی کنند.

جلوگیری از درگیری میان ایران و نیروهای آمریکایی

این دیپلمات غربی در ادامه ادعا می‌کند که دولت آمریکا به رغم اعزام ناوها و جنگنده‌ها و تفنگداران خود به منطقه، همچنین در تلاش است اوضاع خاورمیانه را به زعم خود به نحوی کنترل نماید که منافع جمهوری اسلامی ایران ایجاب‌کننده تنها با نیروهای آمریکایی درگیر نشود بلکه به کشورهای منطقه نیز برای خروج آنها فشاری وارد نسازد. منابع دیپلماتیک غربی همچنین افزایش صادرات نفت ایران را در راستای نیاز دولت بایدن تا قبل از انتخابات ۲۰۲۴ و شکست سیاست‌های منطقه‌ای او ارزیابی کردند و گفتند: کاخ سفید به منظور کنترل بازار نفت، اعمال فشار به عربستان سعودی، مقابله با سیاست ریاض برای کاهش عرضه نفت در بازارهای جهانی، کاهش قیمت بنزین و کنترل تورم در ایالات متحده آمریکا و در نهایت کمک به افزایش اعتبار داخلی دموکرات‌ها اغماض‌هایی در این زمینه انجام داده است. در واقع، دولت بایدن برای جلوگیری از افزایش مجدد قیمت نفت و بحران آستانه توافقی در جست‌وجوی راهکارهای مقلعی و تاکتیکی برای محدود کردن عرصه سیاست خارجی برای غلبه بر مشکلات اقتصادی داخلی است که بیش‌ترین تأثیر را بر انتخابات و سب‌داری دموکرات‌ها دارد. منابع دیپلماتیک غربی ادعا می‌کنند که دولت آمریکا رویکرد افزایش صادرات نفت ایران را با توجه نیازها و منافع خود اتخاذ کرده اما می‌خواهد آن را به عنوان «مشیازی» عرضه نماید تا شاید از این طریق بتواند جمهوری اسلامی ایران را از اقدامات «تنش‌آمیز» بازدارد.

جست‌وجوی راهکار جدید دیپلماتیک

هم‌زمان مقامات آمریکایی که همواره از مهار برنامه هسته‌ای ایران و جلوگیری از پیشرفت آن سخن می‌گویند، مدت‌هاست از بازگشت به برجام سخنی بر زبان نمی‌آورند تا آنجا که بلینکن ۷ تیرماه امسال در شورای روابط خارجی آمریکا با اعلام اینکه هیچ توافقی درباره هسته‌ای در حال مذاکره نیست، به صراحت بیان کرد: «ما همچنان دیپلماتیک هستیم». دیپلمات‌های غربی آگاه در این زمینه گفتند: «دولت بایدن به دنبال راهکاری دیپلماتیک در قبال برنامه هسته‌ای ایران است تا از پیشرفت هرچه بیشتر آن جلوگیری کند. اما این الزاماً به معنای بازگشت به برجام نیست زیرا اکنون در واشنگتن و تهران، دیدگاه‌های دولت‌های کنونی این است که این توافق دارای نقاط ضعف و کندی ولی آن را «کج‌مریز» نگه داشته‌اند تا با گفت‌وگوهای بیشتر به ایده‌های مشترکی دست یابند.»